

HONZÍK

NA CESTĚ KOLEM SVĚTA

HONZÍK

NA CESTĚ KOLEM SVĚTA

ÚVOD

Vážené slečny a paní učitelky, vážení pánové učitelé,

dostává se Vám do rukou program pojmenovaný **HONZÍK NA CESTĚ KOLEM SVĚTA**. Tento skupinový program je určený dětem cizinců, kteří u nás dlouhodobě žijí a mají zájem se v naší zemi lépe začlenit a pochopit naši kulturu a zvyky. Vznikl v rámci projektu KUPROG – programy na podporu rozvoje žáků financovaným z Operačního programu Praha – pól růstu pod organizací ACADEMIA IREAS, o.p.s. Je inspirován programy pro psychology a speciální pedagogy KUPREV a KUMOT z dílny společnosti KUPROG CZ s.r.o. Stejně jako ony, „Honzík“ rozvíjí a upevňuje u dětí orientaci osobou, místem a časem, zlepšuje slovní zásobu a komunikační dovednosti, poskytuje dětem zážitek úspěchu a vědomí vlastní ceny. Představuje cennou prevenci patologických jevů a uceleně poskytuje informace o zvyklostech v naší kultuře. Zlepšuje vyladění k pracovním činnostem a snižuje jazykovou a kulturní bariéru, která může brzdit přirozenou seberealizaci dítěte. Zařazeny jsou úkoly skupinové i individuální, aby se děti učily, jak být v centru pozornosti, tak i přizpůsobení se skupině. Program je zajímavý i pro žáky české národnosti, kteří díky němu mohou lépe porozumět kulturním odlišnostem a posílíme tak jejich toleranci a respekt k ostatním.

Pokrok dítěte je vhodné a užitečné během programu zaznamenávat do připravené tabulky. V ní pomocí jednoduché škály 1–5 hodnotíme úroveň dítěte, jak se nám vždy po skončení lekce jeví. Je tak možné nejen sledovat pokrok u dítěte, ale také zmapovat silné a slabé stránky. Během jednotlivých skupin tak můžeme lépe zacílit nabídku aktivit pro konkrétní děti, tak aby měly příležitost zazářit, anebo se podle okolností (spíše ke konci programu) konfrontovat s výzvou. Slouží také jako podklad pro zpětnou vazbu rodičům dětí po ukončení programu. Pokrok nečekáme ihned, zlepšení se dostaví cca kolem 3. až 4. lekce. Na konci programu dětem předáme certifikát o absolvování programu jako odměnu za účast.

Část pro rodiče je koncipována jako informačně – zážitkový blok. Je rozdělen do tří lekcí. Ideální načasování je první lekce na začátku dětské skupiny Honzík na cestě kolem světa, druhá lekce cca v polovině, tedy asi po 5 týdnech, a třetí, poslední lekce v době závěru dětské skupiny. Cílem je přispět k spokojenosti rodičů – cizinců, k jejich jednodušší akceptaci života v ČR a v rámci možností i jeho zkvalitnění, a také zvýšit jejich citlivost ve výchově dětí.

KDO s programem pracuje?

Dětská skupina

- děti narozené cizincům ve věku 8–12 let
- v jedné skupině cca 8 dětí
- je potřebné, aby děti již alespoň částečně rozuměly česky (program nenahrazuje kurzy českého jazyka pro cizince)
- při jednotlivých úkolech se lektor/ka ujišťuje, zda děti správně rozuměly. Vše, co říká, zároveň doplňuje gesty a mimikou.
- snažíme se, aby děti byly co nejvíce vyrovnané z hlediska věku a jazykových schopností
- výhodou je smíšená skupina (dívky i chlapci)

Dospělá skupina

- cizinci, rodiče dětí, docházejících na dětskou skupinu Honzík na cestě kolem světa
- v jedné skupině mohou být zároveň oba rodiče
- je výhoda, pokud rodiče mluví česky, v závislosti na kompetenci lektorky lze ale klidně přejít do jiného jazyka/jazyků, hlavním cílem je porozumění
- stejně jako u dětské skupiny, lektor mluví pomalu, používá slovní zásobu přiměřenou nebo mírně těžší, než jsou aktuální schopnosti účastníků. Řeč doprovází mimikou a gesty.
- přijímáme všechny rodiče dětí ze skupiny Honzík, nesledujeme přitom vyrovnanost skupiny. S diverzitou účastníků se snažíme pracovat.
- výhodou je smíšená skupina (ženy i muži)

Lektor či lektorka

- výhodou je pracovat ve dvojici, ideální je muž a žena
- mohou spolu hodnotit pokroky dětí, konzultovat dění a poskytnout si zpětnou vazbu
- u skupin dětí i dospělých se špatnou češtinou je výhoda znalost různých jazyků

Co program „Honzík“ rozvíjí?

- slovní zásobu a komunikační dovednosti
- orientaci osobou, místem a časem
- schopnost spolupráce s ostatními dětmi (v kooperativních hrách)
- schopnost dětí respektovat pravidla (v kompetitivních hrách)
- informovanost o českých zvyklostech, každodenním životě a postojích
- sebevědomí
- toleranci a respekt k odlišnostem
- schopnost odmítnout agresi jako neefektivní chování

KDE se práce s programem odehrává?

- je zapotřebí místnost, do které se vejde pohodlně 10 osob, zpravidla třída na ZŠ
- čím méně atraktivních pomůcek (např. kostra člověka) v místnosti bude, tím lépe
- dbáme na to, aby místnost byla vyvětraná
- při příběhu sedíme v kroužku na zemi, lektor/ka je součástí kruhu

KDY se s programem pracuje?

- je rozčleněn do 10 šedesátiminutových lekcí
- nejvýhodnější čas je úterý odpoledne, např. po obědě (ideálně jako poslední aktivita toho dne), nejméně výhodný je pátek
- je praktické (nikoli nutné) začínat v září nebo v únoru
- na konci programu si necháme asi 15 minut volna, abychom mohli vyplnit hodnotící tabulku, případně se krátce věnovat dětem či rodičům

JAK se s programem pracuje?

- velkou výhodou, nikoli však podmínkou je dvojice lektorů
- používáme krátké, jednoznačné věty
- snažíme se o zřetelnou výslovnost a spíše jednodušší obraty

- motivujeme děti pozitivně, tj. když je příležitost děti upřímně pochválit, tak to uděláme. Přímou kritiku nepoužíváme. Pokud vznikne při hře (zejména kompetitivní) mezi dětmi konflikt, hru přeručíme a situaci rozebereme. Co se stalo? Popíšeme problém, zeptáme se dětí, jak se v té situaci cítily a nabídneme vhodnější řešení.
- zpočátku více respektujeme chuť a schopnosti dětí se zapojovat, postupně více pobízíme k účasti přímo. Přesto na děti netlačíme, pokud nejsou ještě schopny se plně účastnit – i tichá účast dítěte na programu má význam (pasivně se učíme více, než jsme schopni dát aktivně najevo).
- s respektem vůči odlišnostem dětí
- bez nepřiměřených očekávání (nejvíce lidé zažívají zklamání a demotivaci, nastaví-li cíl nereálně vysoko. Postupné a mírné pokroky dětí spolu s jejich větší otevřeností do budoucna jsou zcela pozitivním výsledkem)

Přeji Vám, aby Vám práce s Honzíkem přinášela radost, dobrý pocit ze sebe a nové inspirativní pohledy na svět. Přeji také dětem z různých koutů světa, které povedete, aby získaly důležité zážitky a nová kamarádství, které jim pomohou se zde cítit spokojeně a naši kulturu skutečně obohatit. Rodičům těchto dětí přeji radost z rodičovství a spokojený život v České republice.

Mgr. Barbora Krankusová
autorka

OBSAH LEKCÍ PRO DĚTI

STRUKTURA PROGRAMU

V programu najdeme tato témata lekcí:

1. JMÉNO, PŘÍJMENÍ, ADRESA

2. KOMUNIKACE

3. SPOLEČENSKÁ PRAVIDLA

4. PRŮBĚH DNE

5. JÍDLO

6. OBCHODY A PENÍZE

7. POVOLÁNÍ

8. U LÉKAŘE

9. SMRT A VÍRA

10. SPORT

V každé lekci najdeme tyto části:

- prezence – samolepky za docházku
- přivítání + nácvik komunikace
- příběh – poslech (+ kartičky s obrázky)
- jak to bylo? (porozumění, společné poskládání obrázků dle dějové linie)
- povídání, rozbor (jak je to u nás a jak v jejich zemích)
- hra kooperativní
- info – povídání k tématu
- hra kompetitivní – kvíz
- přísloví
- shrnutí a povzbuzení – co jsme se dnes naučili?
- co bude příště?
- rozloučení

Kromě úvodní a závěrečné lekce, jejichž úvodní příběh se odehrává v České republice, jsou jednotlivé lekce umístěny do těchto zemí:

- Slovensko
- Ukrajina
- Rusko
- Moldavsko
- Rumunsko
- Bulharsko
- Mongolsko
- Vietnam

Tyto země byly vybrány podle četnosti zastoupení dětí cizinců na českých školách, a upraveny tak, aby logicky odpovídaly příběhu (možnému cestovnímu plánu). Vše, co se učíme, vnímáme nejlépe na příkladu rozdílů – proto je česká kultura prezentována na příkladu rozdílných zvyklostí oproti jiným zemím.

Zdroj informací na stránce: <https://www.inkluzivniskola.cz/pocty-cizincu-na-skolach>

POMŮCKY pro celý program

- měkký látkový míč (slouží k uvolňování napětí a označení aktivní role pro dítě v kroužku, které právě mluví)
- obrázkové kartičky ke každé lekci
- kartička ve tvaru zeměkoule pro docházku
- samolepky ve tvaru lvíčků, za účast na jednotlivých hodinách nalepíme vždy lvíčka
- metodické listy
- pro jednotlivé lekce pomůcky k jednorázovému použití při hrách
- slovníček (dobrovolný)

1. SETKÁNÍ

Dobrý den,

Vítám Vás na setkání pro rodiče dětí cizinců, které se účastní programu Honzík na cestě kolem světa. Pro Vás, dospělé, máme připravený krátký program, který má za cíl zlepšit Vaši situaci a přispět k lepšímu a kvalitnějšímu životu v České republice.

Přivítání a představení

(v kruhu se všichni představí a řeknou krátce něco o sobě (odkud je, jak dlouho je v ČR, případně jaká je jeho/její profese, rodinná situace, zájmy, cokoli. Nenuťme sdělovat osobní informace, výběr je na každém – můžeme ale pomoci k lepšímu vyjádření se nějakou neutrální otázkou).

Co Vás čeká?

(možnost prodiskutovat důležité věci ze svého života jako cizince, mluvit s lidmi, kteří mají podobné zážitky a problémy, získat praktické rady i informace. Když nerozumíte, nestyďte se zeptat. Nebojte se mluvit, všichni se budou snažit pochopit sdělení (informaci) a ne hodnotit Vaši češtinu.)

Praktické info 1: TYP POBYTU

První téma, které zásadně ovlivňuje Vaši situaci je typ pobytu, který zde máte. Jaké typy pobytu existují?

Podle země původu:

Občané ze zemí EU a jejich rodinní příslušníci

Občané zemí mimo EU (tzv. 3. světa) – mají vízovou povinnost

krátkodobý pobyt (do 90 dnů)

dlouhodobý pobyt (nad 90 dní)

- za účelem podnikání
- zaměstnanecká karta
- za účelem společného soužití rodiny
- trvalý pobyt
- platný azyl

Bez ohledu na zemi původu:

- registrovaní žadatelé o azyl
- v rámci dočasné ochrany
- nelegálně pobývajících (např. po vypršení víz)

Vyřizování povolení k pobytu může být stresující a náročné. Na cizinecké policii mohou být hlavně v létě, v pondělí a po ránu fronty a unavení úředníci, kteří očekávají kompletní správně vyplněné dokumenty. Požadavky se mění a někdy je potřeba přijít dvakrát i více. Cizinci často popisují pocit, že je úředníci ponižují a že podmínky jsou nevyhovující.

Pokud Vás čeká návštěva cizinecké policie, je dobré:

- nechodit brzy ráno, ale až kolem 10. hodiny
- mít s sebou kamaráda, kamarádku, ideálně mluvící česky
- mít s sebou vodu a svačtinu
- mít s sebou časopis, noviny nebo knihu ke čtení
- nebrat si požadavky úředníků osobně – denně vyřídí mnoho žádostí a mohou být ze stále stejných požadavků a chyb žadatelů jednoduše unavení. Zaměstnanci cizinecké policie obvykle nejsou zaujatí proti cizincům, jinak by si tuto práci nevybrali.
- vědět, že návštěvy úřadů představují stres i pro Čechy, není to bezdůvodná šikana
- být trpěliví, brát celý proces věcně (nenechat se ovládnout emocemi)

Diskuse

- **co jste zažili za problémy při vyřizování dokladů? (fronta, neochota, obavy, ...)**
- **co Vám pomohlo?**
- **kdo Vám pomohl?**
- **jste spokojeni nebo srozuměni s typem pobytu, který máte?**
- **je pro Vás reálné časem získat typ pobytu, o který máte zájem?**

Pokud máte vyřízené formální doklady, nejhorší stres máte za sebou. Další nutné návštěvy cizinecké policie by již měly být jednodušší.

Praktické info 2: KULTURNÍ ŠOK

Při přestěhování do jiné země je typické, že lidé zažívají tzv. kulturní šok.

Typické příznaky jsou:

- časté mytí rukou
- obava z konzumace místních potravin a jídel
- nechuť k fyzickému kontaktu
- touha se vídat s lidmi stejné národnosti
- nechuť k zemi, ve které pobýváte
- nechuť k jazyku, odpor se ho učit i používat
- zdůrazňování negativních rozdílů oproti domovské zemi
- strach o své bezpečí a majetek
- úzkost
- stesk po domově a rituálech, které jste opustil/a (oblíbená jídla, místa, příbuzní, ...)

Fáze kulturního šoku:

NADŠENÍ

Po přistěhování je normální cítit radost, nadšení, okouzlení místními zvyky, lidmi, jídlem a životním stylem. Lidé jsou ale na začátku v kontaktu hlavně s lidmi své národnosti, a s novou kulturou se seznamují pomalu – v obchodech, na úřadech atd. Tyto pocity nadšení a idealizace nového místa pro život trvají bohužel jen krátce, asi 6 týdnů až 6 měsíců.

FRUSTRACE

Po čase ale lidé začnou vnímat problémy i věci, které se jim nelíbí. Potkávají bariéry, jazykové i kulturní, a cítí jasně rozdíly mezi svou zemí a ČR. V této fázi je normální cítit zklamání a vztek na novou zemi a její obyvatele. Nerozumí si s nimi – problém je nejen jazyk, ale i řeč těla, gestikulace, zvyky, očekávání – jsme prostě jiní. Je těžké se skamarádit s Čechy, a je to frustrující.

OBRAT

Po nějaké době si ale zvykají. Už rozumí konverzaci, učí se chápat humor Čechů, ví, jak se v různých situacích chovat. Zase se starají o běžné věci jako obvykle, získávají nové stereotypy a zvyky. Učí se vyhledávat nové možnosti – chodí do práce, za zábavou, sportovat apod. K místní kultuře a lidem mají pozitivní vztah, dívají se na české zprávy, získávají si i české kamarády.

PŘIZPŮSOBNÍ

V této fázi si už lidé úplně zvykli, adaptovali se na místní kulturu. Fungují tady bez problémů, a věci, které jim původně vadily (jídlo, řeč těla apod.) nejen snášejí, ale začínají si je i užívat. Dokáží využít svého původu pozitivně, pracují, mají partnery nebo rodinu, kamarády i koníčky.

NÁVRAT

Pokud se lidé vrátí do své původní země, když už si tu zvykli, může být kulturní šok a problémy s adaptací po návratu větší než při adaptaci na novou zemi.

Diskuse

- **pociťujete kulturní šok?**
- **Jak jste svůj příchod do ČR prožívali Vy? Co se změnilo?**
- **Může člověk zůstat ve fázi frustrace napořád? Stačí jen čas, abychom si zvykli?**

Péče o sebe

Abychom se cítili dobře, musíme o sebe aktivně pečovat. Nikdo to nemůže udělat lépe než my sami. Co můžeme pro sebe relativně snadno udělat? (Ptáme se rovnou účastníků, jestli toto dělají, nebo moc ne.)

- Soustředit se na přítomnost (nikoli na strach z budoucnosti nebo vzpomínky na minulost, spíše co můžu udělat právě teď. Budoucnost plánujeme, na minulost vzpomínáme, ale ne většinu času. Šťastní můžeme být jen v přítomnosti, pracovat také.)
- pravidelně spát
- mít přiměřené cíle
- být k sobě trpěliví
- dopřát si samotu i odpočinek, když je potřebujeme
- věnovat energii a čas kamarádským kontaktům
- být k druhým trpěliví, nikdy nevíme, co má druhý člověk za sebou.

Úkol pro Vás

Zkuste do příštího setkání vylepšit péči o sebe, stačí o trochu, v oblastech uvedených výše, nebo v jakýchkoliv dalších, které jsou pro Vás důležité.

Rozloučení

(Poděkujeme za aktivní účast, a oznámíme, že příště se bude mluvit mj. o práci a bydlení. Vyjádříme naději, že příště přijdou zase, názory a zážitky každého, v dobrém i zlém, jsou důležité i pro ostatní.)

1

3

2

4

6

Lekce

5

8

10

7

9

1. lekce: JMÉNO, PŘÍJMENÍ a ADRESA

Pomůcky

Obrázky k příběhu: - rodina s dvěma dětmi (chlapec a dívka, maminka, tatínek a pes), hřiště, škola, mobil, šťastný, smutný, vysvědčení, kamarád, hledání, najít.

Fotografie: Madeleine Albrightová, Lucie Bílá, Karel Gott, Václav Havel, Jaromír Jágr, Tereza Maxová, Božena Němcová, Miloš Zeman.

Puzzle: 24 dílů s českou vlajkou.

Prezence - samolepky za docházku

Představení + nácvik komunikace

(Děti sedí v kroužku, lektorka s nimi. „Ahoj, jmenuji se... A jak Ty?“ Dítě, které mluví, drží měkký míč. Potom se ptáme na původ: „Já jsem z České republiky, a Ty? Já jsem z Ukrajiny. A Ty?“ Děti se střídají po směru hodinových ručiček, podávají si přitom míč.)

Co se bude dít?

(Vysvětlíme dětem, co je čeká: Každé setkání dostanete do průkazky samolepku, přivítáme se a poslechneme si příběh. Pak společně složíme podle obrázků, jak to bylo. Zahrajeme si nějakou hru, a pak si povíme něco zajímavého. Vyzkoušíme v týmech, jak si to pamatujeme, a ještě si řekneme a vysvětlíme dvě česká přísloví. Nakonec si zkusíme vzpomenout, co všechno jsme se dnes naučili, řekneme si, co bude příště – a pak už se rozloučíme.)

Příběh

poslech

(Při čtení ukazujeme pro lepší pochopení kartičky s obrázky.)

Honzík je úplně normální kluk z Česka. Má maminku a tatínka, malou sestru Lucinku a psa Alíka. Bydlí v Praze, blízko pěkného parku. Chodí tady do školy, už do třetí třídy. Je šikovný a kamarádký. Dnes jde se sestrou Lucinkou, babičkou a dědou na hřiště. Je tam hodně dětí a hodně zábavy. Honzík skáče na malé trampolíně, jezdí na klouzačce a točí se na kolotoči, a malá Lucinka taky. Na hřišti je ještě jeden kluk. Má hnědé vlasy i oči. Skáče na trampolíně spolu s Honzíkem. Oba kluci se na sebe smějí. Potom jdou zase na klouzačku. Hrají si na hřišti spolu a je jim fajn. Pak spolu hrají hru na mobilu. Opravdu strašně moc si spolu rozumí. Když se loučí, Honzík mu říká, jak se jmenuje, a ten druhý kluk mu taky říká svoje jméno, je to Alex. Chtějí se zase vidět. Honzík je šťastný, má nového

kamaráda. Jenomže si špatně napsal jeho telefonní číslo. Je moc smutný, neví, jak kamaráda najít. Ví, že je z nějaké cizí země a hned po vysvědčení jede i s rodinou domů. Honzíkův tatínek hodně cestuje. Možná, že mu pomůže kamaráda najít?

Jak to bylo?

porozumění, společné poskládání obrázků dle dějové linie

(Děti společně skládají obrázky k příběhu, přitom se snaží nahlas komentovat a opakovat, co se dělo. Pokud to nejde, komentuje nahlas lektorka a dětem pomáhá otázkami, např. Honzík je kluk nebo holka? V případě potřeby je možné nabídnout i volbu mezi dvěma nápadně odlišnými obrázky.)

Povídání, rozbor

(Lektorka se ptá, děti odpovídají. Podle jazykových schopností buď postupně všechny, nebo jen, kdo chce. Dítě, které právě mluví, drží míček, po odpovědi ho podává dále.)

- Kolik dětí má typická rodina ve Vaší zemi?
- Chodí maminky do práce?
- Mají lidé ve Vaší zemi psy? Nebo jiné zvíře?
- Bydlí babičky a dědové spolu s Vámi?
- Bydleli jste dříve ve vesnici, nebo ve městě?

Hra kooperativní: PUZZLE

(Společné stavění puzzle s českou vlajkou (24 dílků). Děti se střídají, snažíme se jim pomáhat slovními instrukcemi: „Dej ten dílek vlevo dolů, vpravo nahoru“, apod. Pro lepší orientaci opakujeme pokyny při každém vloženém dílku.)

Info - povídání k tématu (jméno, příjmení, adresa)

Každý člověk má jméno a příjmení. Jiná jsou jména pro chlapce a jiná pro dívky. Jména dívek končí většinou na a, příjmení dívek končí většinou na – ová nebo – á, ale může to být i jinak. Křestní jméno je většinou jen jedno, ale mohou být i dvě. Křestní jména si sami upravujeme, aby zněla pěkně. Např. když se nějaká dívka jmenuje Kateřina, můžeme jí říkat Katka, Kačenka nebo jinak. Když se nějaký chlapec jmenuje Tomáš, můžeme mu říkat Tom, Tomík nebo Tomášek.

Příjmení stojí při jméně, je to označení rodiny. Během života můžeme příjmení změnit, většinou, když mají maminka a tatínek svatbu, začnou patřit také do rodiny toho druhého. Někteří lidé si nechávají i původní příjmení a pak mají dvě. Většinou si bere žena příjmení muže, ale může to být i naopak, jak chtějí. Někdy maminka a tatínek svatbu nemají, potom příjmení pro dítě vyberou také tak, jak chtějí. Pokud se nedohodnou, dítě dostává příjmení po matce. Je docela normální, že má dítě jiné příjmení než jeden z rodičů.

Jména dostávají také domácí zvířata, abychom na ně mohli zavolat. Domácí zvířata máme rádi a staráme se o ně – krmíme je, bereme na procházky a když je to potřeba, tak k doktorovi pro zvířata – veterinářovi.

Jména dostávají také města, vesnice a ulice. Když chceme říct, kde bydlíme, řekneme jméno města nebo vesnice, jméno ulice a číslo našeho domu. Tomu se říká adresa.

Hra kompetitivní - **KVÍZ**

(Rozdělíme děti do dvou skupin, a ptáme se. Děti ze skupin se střídají, za správnou odpověď má skupina bod. Pokud jsou skupiny vyrovnané, vymýšlíme těžší otázky, až dokud jedna skupina nezíská převahu.)

Příklady otázek:

- *Je to jméno pro dívku, nebo pro chlapce? (Adéla, Martin, Petr, Jana, Šimon, Sofie, Barbora, Marek, Hugo, Lucie)*
- *Je to jméno nebo příjmení? (Jakub, Procházka, David, Skálová, Zdeněk, Adam, Stránský, Bílá, Alena, Simona, Petrová)*
- *Je to jméno české, nebo cizí? (Kateřina, Nguen, Varvara, Anna, Anatoly, Václav, Jan, Žofie, Bogdan, Ondřej)*
- *Jak se jmenuje český prezident?*
- *Kdo je to Jaromír Jágr? Karel Gott? Tereza Maxová? Božena Němcová? Madeleine Albrightová? Václav Havel? (Následně děti přiřadí jména k fotografiím.)*

Příслови:

(Zkuste vysvětlit české přísloví.)

„Kdo chce s vlky žít, musí s nimi výt.“

„S úsměvem jde všechno líp.“

Shrnutí a povzbuzení - Co jsme se dnes naučili?

(Děti si podávají míč v kroužku a postupně říkají, na co si vzpomenu. Nějaké nové slovíčko? Nová informace? Nový zážitek?)

Co bude příště?

– komunikace

Rozloučení

Lekce 2: KOMUNIKACE

Pomůcky

Obrázky k příběhu: cizí země (obrázek zeměkoule, jasně vyznačená česká republika a za hranicemi otazníky), cestování (muž s cestovním kufrem na letišti), prázdniny (šťastné děti vybíhající ze školy), fotografie Slovenska (Bratislavský hrad), pension, město, bohužel (smutný smajlík), halušky s brynzou, koupel, čištění zubů.

Obrázky k informační části: ohnutá záda (nuda, nezájem), sezení s roztaženýma nohama (nadřazenost), žádný oční kontakt (strach, nezájem), neustálý oční kontakt (agrese), stání těsně vedle druhého (agrese. Ideální je půl metru – ukážeme.), mračení se na někoho (agrese), zakrývání rukou úst (lež), rovné sezení, nohy volně pod sebou, mírné naklonění k lidem, se kterými mluvíme, vzdálenost půl metru, pozorné poslouchání, když druhý mluví, díváme se na něj, občasné uhýbání očima, když mluvíme my, přátelský úsměv – rty nahoru, úsměv i očima.

Set emotikonů s různými výrazy.

Prezence - samolepky za docházku

Přivítání + nácvik komunikace (V čem jsme stejní? V čem jsme jiní?)

(Děti sedí s lektorkou v kroužku, pozdraví a zopakují své jméno, pak se zeptají na jméno souseda, a přitom si podávají míček. Poté každé dítě vymyslí jednu věc, která je u něj stejná jako u ostatních – např. „Já jsem Nicolas, a chodím na zdejší ZŠ.“ Poté se kolečko zopakuje, a každý řekne, v čem se liší od ostatních – např.: „Já jsem Valentina, a jsem tu jediná z Ukrajiny.“ Poté vysvětlíme – všichni lidé se v něčem liší, a v něčem naopak podobají, to najdeme u kterýchkoli lidí na světě.)

Příběh

(Čtete pomalu a zřetelně, ve vhodné momenty ukazujeme kartičky s obrázky.)

Honzík se na hřišti skamarádil s moc fajn klukem, ale špatně si napsal jeho telefonní číslo. Ví jen jak vypadá, že se jmenuje Alex a je z nějaké cizí země. Honzíkův tatínek hodně cestuje, a o prázdninách ho čeká spousta pracovních cest. Honzík má slíbeno, že když bude mít na vysvědčení dobré známky, může jet i s maminkou a sestřičkou Lucinkou také. Alík může být u babičky a dědečka, taky si to užije. Honzík opravdu usilovně pracoval, a fakt se to povedlo! O prázdninách navštíví spoustu cizích zemí. Nejdříve jedou na Slovensko, do Bratislavy. Tam už byl Honzík několikrát, a trochu slovensky rozumí. Bydlet budou v pěkném pensionu. Když je tatínek pryč, maminka vezme jeho i Lucinku na procházku po městě a pak ještě na hřiště. Hřiště je velké a pěkné, a na Slovensku mají na hřišti jiné atrakce než doma v Čechách. Dětem se to moc líbí, ale Honzík celou dobu očima hledá, jestli neuvidí Alexe. Ale bohužel, Alex tam nebyl. I tak si to ale obě děti užily. Večer pak měli k večeři slovenskou specialitu, halušky s brynzou. Pak se chvíli dívali na televizi na slovenskou pohádku. A pak už koupel, zoubky, písničky v posteli a spát – zítra je čeká další pěkný den.

Jak to bylo?

porozumění, společné poskládání obrázků dle dějové linie

(Děti společně skládají obrázky k příběhu, přitom se snaží nahlas komentovat a opakovat, co se dělo. Pokud to nejde, komentuje nahlas lektorka a dětem pomáhá otázkami – může to být v případě potřeby i volba mezi dvěma nápadně odlišnými obrázky.)

Povídání, rozbor (jak je to u nás a jak v jejich zemích)

- *Jak vypadají hřiště ve Vašich zemích? (větší, menší, atrakce)*
- *Jaké české jídlo Vám nejvíce (nejméně) chutná?*
- *Kolik času se díváte na televizi/počítač?*
- *Máte rádi nějakou českou pohádku?*
- *Co děláte večer před spaním? (rituál ukládání – např. koupel, pyžamo, čištění zubů, pohádka, písnička)*

Hra kooperativní: SLOVNÍ FOTBAL

(Hrajeme v kroužku, kdo mluví, má v ruce míček. Začínáme slovem škola, první dítě řekne slovo, které začíná na poslední písmeno (a), a podá míček. Další dítě řekne slovo, které začíná na poslední písmeno slova, které řeklo dítě před ním.)

Info - povídání k tématu (komunikace)

Každý člověk je jiný, má jiné zkušenosti, a často si vzájemně nerozumí ani lidé z jedné rodiny. Aby komunikace mezi lidmi byla dobrá, musíme říkat pravdu a také druhé pozorně poslouchat. Komunikujeme různě – tím, co říkáme, jak se tváříme (úsměv, mračení), jak držíme tělo nebo jak se oblékáme.

Velmi důležitá je řeč těla. Ta se hodně liší v různých zemích. Někde je normální se při pozdravu obejmout a políbit na tvář, někde se vůbec nedotýkají. Někde se i na cizí lidi usmívají a dívají se jim do očí, jinde se to považuje za agresi nebo naopak, nabídku kamarádství. Je důležité poznávat a respektovat druhé, aby se s námi cítili dobře, a my zase s nimi.

Co v ČR nedělat

- ohnutá záda (nuda, nezájem)
- sedět s roztaženýma nohama (nadřazenost)
- žádný oční kontakt (strach, nezájem)
- neustálý oční kontakt (agrese)
- stát těsně vedle druhého (agrese. Ideální je půl metru – ukážeme.)
- mračit se na někoho (agrese)
- zakrývat rukou ústa (lež)

Co v ČR dělat

- rovné sezení, nohy volně pod sebou
- mírné naklonění k lidem, se kterými mluvíme
- vzdálenost půl metru
- pozorné poslouchání, když druhý mluví, díváme se na něj
- občasné uhýbání očima, když mluvíme my
- přátelský úsměv – rty nahoru, úsměv i očima

Hra kompetitivní: **KVÍZ**

(Rozdělíme děti do dvou skupin. Ukazujeme kartičky s obrázky, ptáme se střídavě první a druhé skupiny, jak se ten člověk cítí. Pokud skupina nemá slovní zásobu, můžeme hrát i opačně – ptáme se, kdo z těch dvou je spokojený? Naštvaný? Zvědavý? Smutný? Předkládáme dvě varianty, správnou a špatnou.)

Příslloví

(Zkuste vysvětlit české přísloví.)

“Kdo chce, hledá způsoby, kdo nechce, hledá důvody.”

„Všechno zlé je pro něco dobré.“

Shrnutí a povzbuzení - co jsme se dnes naučili?

(Děti si podávají míč v kroužku a postupně říkají, co si vzpomenu. Někjaké nové slovíčko? Nová informace? Nový zážitek?)

Co bude příště?

– společenská pravidla

Rozloučení

Lekce 3: SPOLEČENSKÁ PRAVIDLA

Pomůcky

Obrázky k příběhu: fotografie Ukrajiny, auto, válka, moře, zmrzlina, plavání, restaurace, drahé.

Karty pro hru Batamo.

Prezence - samolepky za docházku

Přivítání + nácvik komunikace

(Děti se v kroužku pozdraví, a zeptají se: „Ahoj Eleno, jak se máš? Dobře, děkuji – a Ty?“

Přitom si předávají míček.)

Příběh

poslech (+ kartičky s obrázky)

Dnes ráno jede Honzík s rodinou na Ukrajinu. Tam ještě nikdy nebyl. Jedou autem, Honzík i Lucinka se dívají z okna. Ukrajina je krásná, zelená země. Bohužel je ale část země ve válce. Skoro milion lidí už muselo utéct do jiné země, aby byli v bezpečí. Honzíkova rodina si krátce prohlédne hlavní město Kyjev, a pak už hurá k moři – do nádherného přístavního města Oděsa. Moře je krásné, všichni lidé se přátelsky usmívají a je snadné s nimi navázat kontakt. Jde to ještě lépe než doma v Čechách, a Honzík mrzí, že neumí vůbec jazyk. Naučí se aspoň pozdravit, poděkovat a koupit si zmrzlinu. Lucinka se učí plavat, Honzík to už umí. Zajdou také do restaurace a Honzík ochutná místní specialitu, polévku boršč a plněné těstovinové taštičky. Moc lidí tam není, pro většinu lidí je jídlo v restauraci moc drahé. Alexe už Honzík moc nehledá, chápe, že ho potkat náhodou někde ve světě skoro nejde. Na Ukrajině stráví celý týden, a ke konci pobytu už děti začínají trochu rozumět, o čem lidé mluví. Je to podobný jazyk a Honzík s Lucinkou se mají báječně. Na Ukrajinu budou určitě vzpomínat...

Jak to bylo?

porozumění, společné poskládání obrázků dle dějové linie

(Děti společně skládají obrázky k příběhu, přitom se snaží nahlas komentovat a opakovat, co se dělo. Pokud to nejde, komentuje nahlas lektorka a dětem pomáhá otázkami – může to být v případě potřeby i volba mezi dvěma nápadně odlišnými obrázky.)

Povídání, rozbor (jak je to u nás a jak v jejich zemích)

- *Je v ČR válka? (Je ve Vašich zemích válka?)*
- *Je v ČR moře? (Je ve Vašich zemích moře?)*

- *Chodí lidé v ČR často do restaurace? (někteří vůbec, nejčastěji jen jednou za měsíc) (Chodí lidé ve Vašich zemích často do restaurace?)*
- *Jsou lidé v ČR přátelští, nebo rezervovaní? (Jsou lidé ve Vaší zemi přátelští, nebo rezervovaní?)*
- *Je čeština podobná Vašemu jazyku?*

Hra kooperativní: HÁDEJ, CO TO JE?

(Jedno z dětí myslí na věc, ostatní děti se otázkami snaží odhadnout, co by to mohlo být. Je to velké? Je to věc? Je to tady? apod.)

Info - povídání k tématu (společenská pravidla)

Aby se s Vámi lidé cítili dobře, je důležité se umět pěkně chovat. To znamená, že umíte pozdravit, o něco poprosit, poděkovat, omluvit se a také správně reagovat na ostatní lidi. Není to těžké, stačí si zapamatovat jen pár věcí:

- *Pozdravit je slušnost, odpovědět je povinnost.*
- *Odpověď na pozdrav bývá stejná, jako pozdrav (ahoj – ahoj, čau – čau, dobrý den – dobrý den, dobrou noc – dobrou noc).*

Jak zdravíme?

Ahoj, čau, nazdar, dobré ráno, dobré odpoledne, dobrý večer, dobrou noc, dobrý den

Jak prosíme?

Prosím, podej mi...

Prosím, můžeš mi půjčit...

Prosím, kde je...

Jak se omlouváme?

Promiň, já nechtěl/a.

Omlouvám se.

Nezlobte se.

Ve společnosti ostatních:

Neprdíme.

Nekrkáme.

Při zívání si přikrýváme ústa.

Když se nám něco takového stane, řekneme pardon.

Hra kompetitivní: **VÁLKA SLOV** (Batamo)

(Rozdělíme děti do skupin po cca 3 až 4 a hrajeme dle pravidel hry Batamo.)

Příslloví

Zkuste vysvětlit české přísloví.

„Cvik dělá mistra.“

„Každý ať si zamete nejprve před vlastním prahem.“

Shrnutí a povzbuzení - co jsme se dnes naučili?

(Děti si podávají míč v kroužku a postupně říkají, na co si vzpomenu. Nějaké nové slovíčko? Nová informace? Nový zážitek?)

Co bude příště?

– průběh dne

Rozloučení

Lekce 4: PRŮBĚH DNE

Pomůcky

Obrázky k příběhu: vzbudit se, obléct se, fotografie Moskvy, pirohy s džemem, muzeum optických iluzí, na památku, robot, unavený, sprcha, odpočívát.

Pexeso: 24 dílků, z vnější strany česká vlajka, 12 dílů obrázky, 12 dílů slova (měsíc, slunce, hvězda, mrak, duha, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, srdce, zeměkoule, vesmír).

Prezence - samolepky za docházku

Přivítání + nácvik komunikace

(„Ahoj Vadime, co budeš dělat dneska odpoledne? Nechtěla bys jít se mnou do parku?“ Druhé dítě odpoví a zeptá se dalšího. Kdo mluví, drží míček.)

Příběh

poslech (+ kartičky s obrázky)

Honzík se měl v Oděse moc fajn, vůbec se mu nechtělo jet pryč. Ale tatínka čeká další pracovní cesta. Celá rodina tedy odjíždí – tentokrát do Ruska. Rusko je největší země na světě, uvidí z ní jen malou část. Samozřejmě, první bude hlavní město – Moskva. Honzík s rodinou zase spí v pensionu. Ráno se vzbudí, umyjí, oblečou a jdou na snídani. Mají silný černý čaj, který Honzíkovi moc nechutná, a velice dobré pirohy plněné sladkým džemem. Dopoledne jdou na procházku po městě, a projedou se krásným a složitým metrem. Něco takového Honzík ještě neviděl, moc se mu tam líbí. Na oběd jdou do restaurace ochutnat místní speciality. Pak odpočívají v parku. Odpoledne stráví v nákupním centru Gum na Rudém náměstí, chtějí si koupit něco pěkného na památku. Honzík si vybere pěkné tričko a malého robota, který se umí hýbat. Večer už jsou velice unavení. Dívají se na televizi, ale Honzík moc nerozumí a nebaví ho to. Po večeři si dají sprchu, vyčistí si zuby, oblečou si pyžamo a v 8 hodin jdou spát. V Rusku budou ještě celý týden, musí hodně odpočívát.

Jak to bylo?

porozumění, společné poskládání obrázků dle dějové linie

(děti společně skládají obrázky k příběhu, přitom se snaží nahlas komentovat a opakovat, co se dělo. Pokud to nejde, komentuje nahlas lektorka a dětem pomáhá otázkami – může to být v případě potřeby i volba mezi dvěma nápadně odlišnými obrázky.)

Povídání, rozbor (jak je to u nás a jak v jejich zemích)

- Je ČR malá, nebo velká? (Je Vaše země malá, nebo velká?)

- Kolik jídel denně je v ČR normální? (cca 5 – snídaně, svačina, oběd, svačina, večeře)
- Kolikrát denně jíte?
- V kolik hodin chodíte spát?
- Nakupujete v malých obchodech, nebo v supermarketu?

Hra: PEXESO

(Obrázky a česká slova, celkem 24 kartiček. Z vnější strany kartiček je česká vlajka. Děti se mohou rozdělit do dvou skupin.)

Info - povídání k tématu (průběh dne)

Jak vypadá běžný den v ČR? Ráno vstáváme, převlékneme se z pyžama do oblečení na den, nasnídáme se, vyčistíme si zuby a umyjeme si obličej. Pak odcházíme do školky, školy a dospělí do práce. Úplně malé děti, nemocní a staří lidé zůstávají doma. Ve školce a škole si spolu děti hrají a učí se důležité věci. V práci dospělí dělají nějakou užitečnou práci. V poledne si dají oběd a děti pak jdou domů, nebo si ještě hrají v družině. Odpoledne pak odpočívají, dělají nějaký sport, povídají si, čtou si nebo si hrají. Večer se navečeříme, umyjeme, vyčistíme si zuby a po pohádce nebo písničky na dobrou noc jdeme spát. Tak je to o všedních dnech – to je pondělí, úterý, středa, čtvrtek a pátek. V sobotu a neděli – to je o víkendu – je školka a škola zavřená. Uklízíme, chodíme na výlety nebo návštěvy, hrajeme si, nakupujeme a děláme jiné věci, na které jinak není tolik času. O prázdninách pak jezdíme na tábory, k babičce a dědovi, na prázdniny k moři, které u nás není, nebo máme jinou zábavu.

Hra kompetitivní - KVÍZ

(Rozdělíme děti do dvou skupin, a ptáme se. Děti ze skupin se střídají, za správnou odpověď má skupina bod. Pokud jsou skupiny vyrovnané, vymýšlíme těžší otázky, až dokud jedna skupina nezíská převahu.)

Příklady otázek:

Co děláme ráno?

Kdo je dopoledne doma?

Co dělají děti ve škole?

Proč chodí lidé do práce?

Jaké znáte dny v týdnu?

Kdy je školka a škola zavřená?

Co děláme o prázdninách?

apod.

Příslaví:

(Zkuste vysvětlit české přísloví.)

„Nevstoupiš dvakrát do téže řeky.“

„Čas všechny rány zahojí.“

Shrnutí a povzbuzení - co jsme se dnes naučili?

(Děti si podávají míč v kroužku a postupně říkají, na co si vzpomenou. Nějaké nové slovíčko? Nová informace? Nový zážitek?)

Co bude příště?

– jídlo

Rozloučení

Lekce 5: JÍDLO

Pomůcky

Obrázky k příběhu: dlouhý, hádat se, plakat, zvládnout něco, mít na výběr, silnice (špatná), odměna, vysvětlovat, bezpečí, pomáhat.

Obrázky k informační části: pyramida zdravých jídel, obrázek nezdravých jídel.

Prezence - samolepky za docházku

Přivítání + nácvik komunikace

(Děti se v kroužku postupně pozdraví, a pak se ptají sousedního dítěte: „Ahoj Valerie, co jsi dělala včera po škole?“ Druhé dítě odpoví a ptá se dalšího po směru hodinových ručiček. Mluvicí dítě drží míček.)

Příběh

poslech (+ kartičky s obrázky)

Cesta z Ruska byla dlouhá a náročná. Tentokrát se Honzík s rodinou chystají navštívit Moldavsko. Honzík už má cestování dost, je unavený. Lucinka také, a tak se obě děti občas hádají a pláčou. Poznávat nové země je baví, ale samotná cesta už ne. Musí to ale zvládnout, nemají na výběr. Silnice jsou tu špatné a cesta je nepohodlná. Aby jim cesta lépe ubíhala, dělají časté zastávky a ochutnávají různé dobroty. Když se ubytují v hotelu v hlavním městě Kišiněv, čeká je odměna – návštěva dobré restaurace. Maminka a tatínek jim objednájí zajímavě upravené fazole a zapečenou zeleninu s masem. Je to docela dobré, ale dětem se už trochu stýská po české kuchyni. Dostanou tedy ještě sladký dezert – meruňkový a višňový zákusek. Ve městě se podívají ještě do dětského muzea a na hřiště. Moldávie je velice chudá země a děti sledují ulice a obchody s otevřenýma očima. Hodně mladých lidí odchází pracovat do ciziny, potkáváme hlavně starší lidi a děti. Místních dětí je Honzíkovi a Lucince líto, ale rodiče jim vysvětlují, že štěstí nejsou krásné hračky a oblečení, ale spíše bezpečí, dobré vztahy a taky moudrost. Učí děti vážit si toho, co mají, a ostatním pomáhat.

Jak to bylo?

porozumění, společné poskládání obrázků dle dějové linie

(Děti společně skládají obrázky k příběhu, přitom se snaží nahlas komentovat a opakovat, co se dělo. Pokud to nejde, komentuje nahlas lektorka a dětem pomáhá otázkami – může to být v případě potřeby i volba mezi dvěma nápadně odlišnými obrázky.)

Povídání, rozbor (jak je to u nás a jak v jejich zemích)

- *Je ČR chudá země, nebo bohatá? (Je Vaše země chudá, nebo bohatá?)*
- *Je v ČR hodně mladých lidí? (spíše ne, průměrný věk je 42 let). (Je ve Vašich zemích hodně mladých lidí?)*
- *Kolika let se dožívají Češi? (muži asi 76 let, ženy asi 82 let)*
- *Cestujete rádi?*
- *V jaké cizí zemi jste už byli?*

Hra kooperativní: **NAJDEŠ NOVÉ SLOVO?**

Společně vymyslete a napište na papír co nejvíce českých slov, které se dají poskládat z písmen

ČESKÁ REPUBLIKA

Každé písmeno lze v jednom slově použít jen tolikrát, kolikrát je obsaženo v základním setu písmen.

(čeká, čas, ras, rub, les, ber, rak, lupa, čáp, seká, láska, ...)

Info - povídání k tématu (jídlo)

Aby naše tělo dobře rostlo a fungovalo, potřebuje živiny. Získáváme je z jídla. Většina lidí jí pětkrát až šestkrát denně – máme snídani, svačinu, oběd, druhou svačinu, večeři a někdy i druhou večeři. Je důležité, aby naše strava byla pravidelná a pestrá – to znamená denně zeleninu a ovoce, a pravidelně mléčné výrobky, celozrnné obiloviny, luštěniny, maso, vejce a ořechy. Zdravé nejsou smažené brambůrky, konzervy, jídla z tzv. fastfoodu a většina sladkostí. Důležité je dodržovat pitný režim – nejlepší je čistá voda, dále bylinkové, ovocné nebo zelené čaje a ředěné džusy. Vůbec zdravé nejsou sladké limonády. Pokud mají děti tendence tloustnout, je dobré to řešit s odborníkem hned. Může pomoci i malá změna, jako nevynechávat snídani nebo druhou svačinu nebo výměna jedné nezdravé sladkosti za zdravější. Pokud dítě nechce jíst a je vybíravé, také je dobré situaci řešit, aby mělo energii, správně rostlo a bylo zdravé. Pokud máme nějaké problémy, třeba se špatně soustředíme, mohou nám pomoci užitečné tipy, co jíst a co naopak ne.

Hra kompetitivní - **KVÍZ**

(Rozdělíme děti do dvou skupin, a ptáme se. Děti ze skupin se střídají, za správnou odpověď má skupina bod. Pokud jsou skupiny vyrovnané, vymýšlíme těžší otázky, až dokud jedna skupina nezíská převahu.)

Příklady otázek:

Kolik jídel v ČR jíme?

Jaká jídla to jsou? (Snídaně, svačina, oběd, svačina, večeře, druhá večeře)

Jaká jsou oblíbená česká jídla?

Jaká jsou nejzdravější jídla?

Jaká jsou nejméně zdravá česká jídla?

Jaké znáte mléčné výrobky? Druhy masa? Druhy pečiva? Druhy ořechů? Druhy koření? Druhy zeleniny? Druhy ovoce?

Příslloví

(Zkuste vysvětlit české přísloví.)

„Hlad je nejlepší kuchař.“

„Co sis uvařil, to si sněz.“

Shrnutí a povzbuzení - co jsme se dnes naučili?

(Děti si podávají míč v kroužku a postupně říkají, na co si vzpomenu. Nějaké nové slovíčko? Nová informace? Nový zážitek?)

Co bude příště?

– obchody a peníze

Rozloučení

2. SETKÁNÍ

Přivítání a představení

(v kruhu se všichni znovu představí a řeknou krátce něco o tom, jak se od posledního setkání měli. Můžeme pomoci otázkami – co se stalo nového? Co Vás zaujalo? Co se zlepšilo? Podařilo se Vám mít lepší pocit z péče o sebe?)

Praktické info 1: BYDLENÍ

To, jak bydlíme, jaký máme pocit ze svého domova je pro naši celkovou spokojenost velmi důležité. Občas je těžké si najít dobrý byt, a pro cizince to může být ještě těžší. Někdy popisují, že byli odmítnuti při žádosti o podnájem bytu právě proto, že jsou cizinci. Nebo si myslí, že platí více peněz, než by platili Češi. Hledání bytu může být těžší pro cizince, kteří nemají trvalý pobyt. Zmapujeme tedy, jaké jsou u nás možnosti:

Nájem bytu:

- je nutná písemná smlouva
- bývá nutná kauce
- může být užitečné využít nějakou agenturu, abyste kvůli nepochopení podmínkám neplatili zbytečně moc, nebo neměli byt v špatné lokalitě či kvalitě. Existuje mnoho nájemců, kterým nevadí pronajímat byt cizinci – užitečné tipy najdete např. <https://blog.foreigners.cz/>
- byt se také dobře hledá na doporučení někoho známého
- výhodu mají Ti, kteří jsou spíše tiší než hluční
- někteří nájemci nechtějí rodiny s dětmi, zvířata, kuřáky, cizince. Může to být diskriminace, nicméně většinou jen uslyšíte, že byt je již obsazený. Důvod je prostý – bojí se, aby drahý byt nájemci nepoškodili. U cizinců mívají obavy, že budou muset chodit na cizineckou policii něco dokládat, a také pachy asijské kuchyně (zejména u Vietnamců). Obtíže mívají také lidé z Východu, muslimové a další.

Koupě bytu nebo domu

- je dobrá varianta, pokud na to máte finance. Asi 20 procent nemovitostí u nás kupují právě cizinci. Pokud ne, můžete požádat o hypotéku, je možná i pro cizince. Podmínky se stanovují individuálně, je potřeba se informovat v bance.

Diskuse

- Zažili jste nějaké problémy při vybírání podnájmu nebo koupi bytu?
- Jste spokojeni s cenou Vašeho bydlení?
- Jste spokojeni s lokalitou a samotným bytem?
- Jste spokojeni se sousedy?
- Pomohl Vám někdo při vybírání bydlení?

Praktické info 2: PRÁCE

Další důležitou oblastí našeho života je práce. Když hledáte práci, můžete být také odmítnuti na základě faktu, že jste cizinec.

Je dobré vědět, že:

- neznamena to nechuť k cizincům, ale fakt, že jejich zaměstnávání je složitější
- větší šanci máte u zahraničních firem
- větší šanci máte při osobním pohovoru, telefonovat při prvním kontaktu není ideální
- máte-li již povolení k práci, uveďte to v CV
- práci hledáme na internetu, na úřadu práce, přes kamarády a známé

Diskuse

- Máte práci? Jste s ní spokojeni?
- Bylo těžké práci najít?
- Jak dlouho jste ji hledal/a? A jak?
- Myslíte, že cizinci a Češi mají v práci podobné podmínky?
- Co byste doporučili známému, který by chtěl v ČR práci hledat?

Péče o sebe

Pro spokojený život je důležité nejen bydlení a práce, ale také způsob, jakým trávíme čas. V Česku se říká: v zdravém těle zdravý duch. To znamená, že když se staráme také o svoje tělo, máme více energie, dobrou náladu atd. Jak se tedy můžeme starat o své tělo?

- snažit se jíst zdravě (diety nemají dlouhodobý efekt, lepší jsou malé změny, které dokážeme zavést natrvalo)
- nepřehánět to s návykovými látkami (alkohol, cigarety, léky, drogy). Pokud máte problémy s jejich užíváním, nejste v tom sami – důležité je vyhledat třeba soukromého nebo anonymního odborníka, který Vám pomůže. Kdo to dokáže, bude mít hezčí a delší život.
- sportovat (pro začátek je fajn jít cvičit s kamarádem nebo kamarádkou, je to dobrá motivace a větší zábava). Díky sportu se budete cítit lépe a vypadat lépe. Pravidelný koníček také přispěje k pocitu stability a domova.

Úkol pro Vás

Zkuste do příštího setkání opět vylepšit péči o sebe, alespoň o trochu, alespoň v něčem.

Rozloučení

(Poděkujeme za aktivní účast, a oznámíme, že příště se bude mluvit mj. o vztazích).

Lekce 6: OBCHODY A PENÍZE

Pomůcky

Obrázky k příběhu: s lehkým srdcem, sousední, slíbit, skanzen, zaskočený, odpadky, příroda, recyklace, vynadáno, troubit.

Pomůcky pro hru úklid: roličky od toaletního papíru (cca 30 kusů), plastová víčka od pet lahví (cca 30 kusů), skleněné kuličky (cca 30 kusů).

Prezence - samolepky za docházku

Přivítání + nácvik komunikace

(Děti se v kroužku pozdraví a ptají se: „Ahoj Marku, stalo se ti něco? Potřebuješ pomoci? Děkuji, Ivane, jsem v pořádku.“ Pak vyzkoušíme ještě jedno kolo, tentokrát s žádostí o pomoc: „Děkuji, nemůžu najít svoji aktovku – nevíš, kde je?“ Děti se snaží vymyslet vždy něco nového, v případě potřeby pomůžeme krátkou instrukcí.)

Příběh

poslech (+ kartičky s obrázky)

Moldávii opouštěli Honzík s rodinou s lehkým srdcem. Nyní je čeká cesta do sousedního Rumunska. Děti po cestě zpívají české písničky, aby jim cesta lépe utíkala. Rumunsko je také spíše chudá země. Příroda je tu ale opravdu krásná. Jsou tu hory a moře, na to se Honzík těší nejvíc. Tři dny si užívají koupání, ale pak už všichni jedou do Bukurešti, hlavního města. Děti mají slíbenou návštěvu skanzenu, a je to opravdu zážitek. Rumuni jsou otevření a přátelští lidé, a skanzen je velmi zajímavý. Děti jsou ale trochu zaskočené tím, jak se tady lidé chovají k odpadkům – klidně je vyhodí i do přírody. S recyklací si moc hlavu nelámou. Když ale Honzík odhodil plastovou lahev od pití na zem, dostal od maminky pěkně vynadáno a musel ji zase sebrat. Počká s ní až ke kontejneru na plast. Také jízda na silnicích je divoká, lidé jsou tu temperamentní a platí zde jiné normy. Lidé jezdí nebezpečněji a často se tu troubí. Jsou momenty, kdy už se Honzík opravdu těší zpátky domů. Ale učí se, že na každém místě jsou pěkné věci i něco, co nám nevyhovuje, důležité je se sami chovat správně a sledovat hlavně to pěkné.

Jak to bylo?

porozumění, společné poskládání obrázků dle dějové linie

(Děti společně skládají obrázky k příběhu, přitom se snaží nahlas komentovat a opakovat, co se dělo. Pokud to nejde, komentuje nahlas lektorka a dětem pomáhá otázkami – může to být v případě potřeby i volba mezi dvěma nápadně odlišnými obrázky.)

Povídání, rozbor (jak je to u nás a jak v jejich zemích)

- *Jsou lidé v ČR temperamentní, divocí? (Jak je to ve Vaší zemi?)*
- *Jak se lidé chovají k odpadkům v ČR? Co všechno se třídí? (České domácnosti jsou vzorné, jsme v třídění odpadu na špičce Evropy. Třídíme například papír, plast, sklo, elektroniku, léky a bio odpad.)*
- *Co se Vám v ČR líbí více, než doma?*
- *Co se Vám naopak líbí méně?*
- *Myslíte si, že existuje místo, kde by se Vám líbilo všechno?*

Hra kooperativní: SPOLEČNÝ ÚKLID

(Do prostoru rozházíme např. papírové ruličky od toaletních papírů, plastová víčka od PET lahví a skleněné kuličky a děti společně vše posbírají a vytřídí do tří nádob).

Info - povídání k tématu (obchody a peníze)

Jídlo většinou nakupujeme v obchodech. Kromě supermarketů jsou i obchody, ve kterých koupíte jen něco – např. Ovoce a zelenina, Maso a uzeniny, Pekařství nebo Cukrárna. Kromě jídla nakupujeme i jiné věci, které potřebujeme. Máme např. papírnictví, drogerii, lékárnu, železářství, zlatnictví, obuvnictví, elektro, hračkářství, obchody s oblečením, s koly apod. Za věci, které si kupujeme, platíme penězi – u nás se používají české koruny. Peníze dostáváme za práci, nebo od státu, který nám může na krátký čas pomoci v nouzi, než si nějakou práci najdeme. Staří lidé (kolem 65 let) již nemusí pracovat, dostávají důchod, ale většinou je to jen málo peněz. Musíme tedy během života spořit, abychom nebyli ve stáří chudí. O děti se starají rodiče, ale i studenti při škole už většinou aspoň trochu pracují, aby si mohli koupit to, co potřebují nebo chtějí. Pracovat za peníze se v ČR smí trochu od 15 let, a naplno od 18 let. Mladší děti ale pomáhají rodičům s úklidem nebo jinak.

Hra kompetitivní - KVÍZ

(Rozdělíme děti do dvou skupin, a ptáme se. Děti ze skupin se střídají, za správnou odpověď má skupina bod. Pokud jsou skupiny vyrovnané, vymýšlíme těžší otázky, až dokud jedna skupina nezíská převahu.)

Příklady otázek:

Jaké znáte obchody?

Co si můžete koupit v drogerii?

Co si můžeme koupit v papírnictví?

Co si můžeme koupit v železářství?

Musíme za věci, které chceme, platit?

Může si paní prodavačka peníze, které vybere, nechat?

Co je to banka a bankomat?

Můžeme si vybrat peníze z bankomatu, když nemáme peníze v bance?

Proč je dobré šetřit?

Proč je špatné něco ukrást?

apod.

Příslloví

(Zkuste vysvětlit české přísloví.)

„Zadarmo ani kuře nehrabe.“

„Peníze dělají peníze.“

Shrnutí a povzbuzení - co jsme se dnes naučili?

(Děti si podávají míč v kroužku a postupně říkají, na co si vzpomenu. Nějaké nové slovíčko? Nová informace? Nový zážitek?)

Co bude příště?

– povolání, profese

Rozloučení

Lekce 7: POVOLÁNÍ, PROFESE

Pomůcky

Obrázky k příběhu: rozbitý, mít něčeho plné zuby (otrávený výraz), vrtět hlavou (nesouhlas), přikyvovat (souhlas), plést se, turecký záchod, uklízeč, chléb o dvou kůrkách (každá mince má dvě strany).

Prezence - samolepky za docházku

Přivítání + nácvik komunikace

(Děti se pozdraví a vyzkouší si omluvu: „Ahoj Katko, promiň, dnes nemůžu ven, přijede nám babička. Mohly bychom jít příští týden?“ Zkoušíme vymyslet nové situace, v případě potřeby pomůžeme).

Příběh

poslech (+ kartičky s obrázky)

Dnes děti odjíždí do Bulharska. Cesty jsou rozbité a děti už mají auta plné zuby, a tak se hádají a brečí. Pomáhají jen časté přestávky a svačiny – místní sýry a jogurty. Ty jsou opravdu dobré a zdravé. Země je chudá, ale lidé jsou tady velmi přátelští. Ale když se jim něco líbí, vrtí hlavou jako my při nesouhlasu, a naopak. To se skutečně plete. Děti nejdříve navštíví hlavní město Sofii. Nejsilnější zážitek jsou pro Honzika i Lucinku záchody. Není tu prkýnko, jen díra, říká se tomu turecký záchod. Na to se zvyká těžko, i když z toho mají Honzík a Lucinka i legraci. Mnoho lidí tady nemá práci a Honzík říká, že už se bude dobře učit, aby jednou nemusel pracovat třeba jako uklízeč takových záchodů. Nakonec ale Honzík s rodinou vyrazí k moři a vše vypadá hned jinak. Moře je úžasné a děti by tu nejraději zůstaly napořád. Všude je chleba o dvou kůrkách...

Jak to bylo?

porozumění, společné poskládání obrázků dle dějové linie

(Děti společně skládají obrázky k příběhu, přitom se snaží nahlas komentovat a opakovat, co se dělo. Pokud to nejde, komentuje nahlas lektorka a dětem pomáhá otázkami – může to být v případě potřeby i volba mezi dvěma nápadně odlišnými obrázky.)

Povídání, rozbor (jak je to u nás a jak v jejich zemích)

- *Jaká znáte gesta v ČR?*
- *V čem se liší od těch ve Vaší zemi?*
- *Jak často si myjete ruce? Čistíte zuby? Sprchujete se?*

- Jak dlouho nosíte jedny slipy? Jedny ponožky? Jedno tričko? Jeden svetr? Jedny kalhoty?
- Co Vám v ČR připadá zvláštní nebo komické?

Hra kooperativní: TICHÁ POŠTA

(Děti si v kroužku šeptají slovo ze slovníku. Komentujeme – je snadné se přeslechnout, zmýlit, vykládat si věci jinak. Pokud hra zaujme a máme čas, můžeme přidat další kolo/kola.)

Info - povídání k tématu

kartičky

Abychom měli peníze na nákupy věcí, které chceme nebo potřebujeme, musíme pracovat. Práce je něco užitečného, o co mají druzí lidé zájem. V práci tráví dospělí hodně času, asi 8 hodin denně. Práce musí být užitečná, a snažíme se, aby byla také zábavná. Naše práce je částí nás samých, naší identity. Abychom získali dobře placenou a zábavnou práci, musíme se dobře učit a být šikovní. Pracovat můžeme rukama – např. jako automechanik, kuchař, zedník, instalatér, kadeřnice apod., nebo déle studovat, a pak pracovat třeba jako doktor, učitel, ekonom atd. Když někdo práci nemá, říká se mu nezaměstnaný. To je špatný pocit, a lidé se obvykle velmi snaží, aby nějakou práci získali. Chodí na úřad práce, učí se nové věci a chodí na pracovní pohovory. Anebo vymyslí něco, co lidem možná chybí, a začnou podnikat – to znamená, že nabízí nějaké zajímavé zboží nebo služby lidem sami, nemají žádného šéfa.

Hra kompetitivní - KVÍZ

(Rozdělíme děti do dvou skupin, a ptáme se. Děti ze skupin se střídají, za správnou odpověď má skupina bod. Pokud jsou skupiny vyrovnané, vymyslíme těžší otázky, až dokud jedna skupina nezíská převahu.)

Příklady otázek:

Proč pracujeme?

Proč je špatné nemít práci, být nezaměstnaný?

Co dělá prodavačka? Zdravotní sestra? Učitelka? Manažer? ...

Kdo používá při práci mobil? Nůžky? Šroubovák? Počítač?

Kde je lehčí najít dobře placenou práci, ve městě, nebo na vesnici?

apod.

Příslloví

(Zkuste vysvětlit české přísloví.)

„Bez práce nejsou koláče.“

„Bez námahy není odpočinku.“

Shrnutí a povzbuzení - co jsme se dnes naučili?

(Děti si podávají míč v kroužku a postupně říkají, na co si vzpomenu. Nějaké nové slovíčko? Nová informace? Nový zážitek?)

Co bude příště?

- u lékaře

Rozloučení

Lekce 8: U LÉKAŘE

Pomůcky

Obrázky k příběhu: letadlo, bát se, těšit se, letuška, fotografie Mongolska, ovce, bolest břicha, odlišný, stýskat, jít na nervy.

Kartičky s popisy lidí: slušný/á, milý/á, poctivý/á, upřímný/á, energický/á, klidný/á, laskavý/á, skromný/á, odvážný/á, pečlivý/á, tolerantní, dobrosrdečný/á, má smysl pro humor, usměvavý/á, štedrý/á, pořádný/á, loajální, zodpovědný/á, pracovitý/á, optimistický/á, kamarádský/á, má dobrý vkus, vášnivý/á, šikovný/á, inteligentní, bezstarostný/á, velkorysý/á, spolehlivý/á, citlivý/á, empatický/á, veselý/á, seriózní.

Obrázky k informační části: sanitka, injekce, dítě v posteli s ovázaným krkem.

Prezence - samolepky za docházku

Přivítání + nácvik komunikace

(Děti se pozdraví a krátce si promluví o společném tématu: „Ahoj Maxime, viděl jsi včera v televizi fotbal? Ne, bohužel ne, kdo hrál?“ nebo „Ahoj Nikolo, tak jakou máš známku z testu z matematiky?“ apod.)

Příběh

poslech (+ kartičky s obrázky)

Děti dnes čeká velmi dlouhá cesta – do Mongolska. To je velice daleko, poletí tedy letadlem. Pro Honzíka i Lucinku to bude první let, takže se trochu bojí. Ale ještě více se těší. O všechno se postarají rodiče, letušky jim nosí různé dobroty a mají úžasný výhled na zemi. Občas je jim trošku špatně, ale většinu letu si celkem užívají. Trvá to tedy strašně dlouho, letí skoro 9 hodin – ale nakonec přistanou na letišti v Ulánbátaru, hlavním městě. Je to velmi zvláštní země, úplně jiná, než co kdy Honzík do té doby viděl. Mongolsko je veliké asi jako 20 Českých republik, ale žije v ní velmi málo lidí, jen asi třetina České republiky. Zato je tu spousta ovcí, na každého člověka, který tu žije, je jich asi 35. Také jazyk, jídlo i způsob života je tu úplně jiný. Honzíka z nezvyklé stravy rozbolelo břicho. Leží v posteli a říká si, že na takhle odlišnou zemi by si asi zvykal velmi těžko. Jsou tu ale 10 dní a Honzíkovi se ležacos i líbí, už se mu ale hodně stýská po domově. Nejvíc ze všeho si přeje si dát české jídlo, pustit si českou pohádku a pak jít na hřiště s kamarády kopat na bránu. A pak se natáhnout do pohodlné postele a pak jít klidně i do školy, kde ale všemu rozumí... Před spaním i chvilku plakal, a myslel na ty děti z cizích zemí, které chodí do jeho školy. Jak se jim asi žije v naší zemi, po čem se jim stýská, co jim jde na nervy a jestli mají kamarády. A slíbil si, že na ně bude vždycky hodný.

Jak to bylo?

porozumění, společné poskládání obrázků dle dějové linie

(Děti společně skládají obrázky k příběhu, přitom se snaží nahlas komentovat a opakovat, co se dělo. Pokud to nejde, komentuje nahlas lektorka a dětem pomáhá otázkami – může to být v případě potřeby i volba mezi dvěma nápadně odlišnými obrázky.)

Povídání, rozbor (jak je to u nás a jak v jejich zemích)

- *Je Vaše země daleko, nebo blízko?*
- *Co si myslíte, že je ve Vaší zemi lepší?*
- *Po čem se Vám stýská?*
- *Co si myslíte, že je v ČR lepší?*
- *Co byste tu rádi změnili?*

Hra kooperativní: JAK PŮSOBÍM NA DRUHÉ?

(Nachystáme si 30 kartiček s pěknými popisy lidí. Děti sedí v kroužku. Vždy jim dáme jednu kartičku a děti kolektivně vyberou, ke komu se asi hodí nejvíce. Dbáme na to, aby každé dítě nějaké kartičky dostalo.)

Info - povídání k tématu (U lékaře)

Někdy se stává, že onemocníme. Pak musíme většinou k doktorovi, aby nás prohlédl a rozhodl, jak se máme léčit. Pana doktora nebo paní doktorku nejdříve pozdravíme, a ona nás prohlédne – podívá se do krku, poslechne si srdíčko a plíce, někdy nám změří teplotu. Občas je potřeba odebrat trochu krve, aby pan doktor věděl, jaké léky nám má předepsat. Potom napíše recept a maminka nebo tatínek vyzvednou z lékárny léky. To mohou být tabletky na polykání, sirupy, spreje, kapky nebo i cucavé bonbony. Rodiče dostanou také instrukce, jak máme léky správně užívat. Nemocné dítě pak zůstává doma, aby mohlo odpočívat a rychle se uzdravilo, a také, aby nenakazilo ostatní děti. Někdy chodíme k doktorovi, i když jsme zdraví a nic nám není. Pan doktor nás změří a zváží, a prohlédne celé naše tělo. Také pravidelně děti očkuje. To je důležité proto, aby děti nedostaly nějakou vážnou nemoc a nemusely do nemocnice.

Hra kompetitivní - KVÍZ

(Rozdělíme děti do dvou skupin, a ptáme se. Děti ze skupin se střídají, za správnou odpověď má skupina bod. Pokud jsou skupiny vyrovnané, vymýšlíme těžší otázky, až dokud jedna skupina nezíská převahu.)

Příklady úkolů/ otázek:

Ukažte, kde máte: hlavu, oči, uši, nos, ústa, jazyk, hrudník, břicho, zadek, ruce, nohy, ramena, kolena, prsty, dlaně, lokty, záda.

Jakou formu mohou mít léky? (bonbony, kapky, spreje, tablety, sirupy, krémy, čípky)

Proč musí zůstat nemocné děti doma? (aby nenakazily další děti, aby měly sílu na boj s nemocí)

Jak se máme chovat, když dostáváme injekci, nebo když nám odebírají krev? (máme v klidu sedět nebo ležet, zbytečně neplakat a nechat sestřičku odebrat trošku krve nebo píchnout injekci – strach bývá mnohem horší než bolest)

Kdy máme volat záchranku? Jaké má číslo? (když se někdo dusí, je v bezvědomí, měl vážný úraz nebo máme pochybnosti)

*Jak poznáme sanitku? (má výraznou kombinaci barev, nápis ambulance a tzv. hvězdu života)
apod.*

Přísloví

(Zkuste vysvětlit české přísloví.)

„Čistota půl zdraví.“

„Bud' vždy veselý, to je nejlepší medicína.“

Shrnutí a povzbuzení - co jsme se dnes naučili?

(Děti si podávají míč v kroužku a postupně říkají, na co si vzpomenou. Nějaké nové slovíčko? Nová informace? Nový zážitek?)

Co bude příště?

- smrt a víra

Rozloučení

Lekce 9: SMRT A VÍRA

Pomůcky

Obrázky k příběhu: fotografie Vietnamu, termální lázně, letní závitky, buddhismus, křesťanství, nemocnice, sestřička, nemocný, zdravý.

Obrázky k informační části: pohřeb, rakev, urna, Bůh.

Prezence - samolepky za docházku

Přivítání + nácvik komunikace

(Děti se v kroužku pozdraví, potom se každé dítě zeptá souseda na něco, co by ho zajímalo. Např. „Ahoj, Cyrile, už jsi někdy letěl letadlem?“ nebo „Ahoj, Sofinko, umíš lyžovat?“)

Příběh

poslech (+ kartičky s obrázky)

Dnes čeká děti poslední cesta do cizí země – poletí do Vietnamu. Honzík už se těší hlavně domů, ale přesto ho tato země okouzlí. Nejen úžasná příroda, ale i lidé, kteří jsou zde nesmírně milí a příjemní. Honzík nerozumí ani slovo, ale už se naučil si návštěvu země vychutnat po svém. Navštíví s rodinou hlavní město Hanoj a skvělé termální lázně, a ochutnává místní speciality. Moc mu chutnají třeba letní závitky – vepřové maso s bylinkami a zeleninou, zabalené v rýžovém papíru. Jídlo je zde společenská událost a rodiny zde drží velmi pohromadě, víc než u nás v Česku. Lidé ve Vietnamu mají různá náboženská vyznání, většinou jsou ale buddhisté – to je úplně jiné náboženství než naše křesťanství. Pokud tu musíte do nemocnice, může to být trochu šok. Nejsou tu skoro žádné sestřičky, a o nemocného se stará jeho rodina. Honzík, Lucinka i jejich rodiče jsou naštěstí celý pobyt zdraví. Ale i přes úžasné zážitky se už všichni moc těší domů.

Jak to bylo?

porozumění, společné poskládání obrázků dle dějové linie

(Děti společně skládají obrázky k příběhu, přitom se snaží nahlas komentovat a opakovat, co se dělo. Pokud to nejde, komentuje nahlas lektorka a dětem pomáhá otázkami – může to být v případě potřeby i volba mezi dvěma nápadně odlišnými obrázky.)

Povídání, rozbor (jak je to u nás a jak v jejich zemích)

- *Jaké je hlavní náboženství v ČR?*
- *Jaké je hlavní náboženství ve Vaší zemi?*
- *Jaká existují hlavní náboženství?*
- *Věříte v Boha? Pokud ano, jste členem nějaké církve?*
- *Dokážou se lidé různé víry respektovat, nebo jsou mezi nimi konflikty?*
- *Už jste někdy byli v nemocnici? Pokud ano, jak dlouho a jak se o Vás starali? Mohl tam být s Vámi někdo z rodiny?*

Hra kooperativní: KRÁTKÁ POHÁDKA

(Vymyslete společně příběh, tvořený jen jednoslabičnými slovy. Střídejte se v kroužku po jedné větě, kdo mluví, drží míček.)

Info - povídání k tématu (smrt a víra)

Naposledy jsme si povídali o zdraví a nemoci. Někdy ale ani v nemocnici nedokážou člověku pomoci a on zemře. Lidé, zvířata i rostliny umírají, buď stářím, nebo nemocí, nebo úrazem. Po smrti má zemřelý rozloučení, pohřeb. U nás se pohřbívá na hřbitově, buď do země v rakvi, nebo se tělo zemřelého spálí a urna s popelem se umístí na náhrobek. Smrt sama o sobě je přirozená a není zlá, ale těm, kdo zůstanou, se často stýská a jsou nešťastní, truchlí. Lidé se vždycky zajímali o to, jestli existuje duše a co se s ní případně po smrti děje – jestli existuje Bůh a jaký asi je. Existence Boha je něco, co nelze ani potvrdit, ani vyvrátit – každý si to ale nějak představuje. A protože je každý jiný, má jiné zážitky, jiné otisky prstů a trochu jiné vlastně všechno, každý si i Boha představuje trochu jinak. Někdo věří, že neexistuje, a po smrti už nic není – takovým lidem se říká ateisté. Někdo věří, že Bůh je, a od rodičů, v kostele nebo i jinak se učí, jak vypadá on i uspořádání světa. A někdo věří, že je, ale neví, jak si ho má představovat. Život je pestrý a lidé jsou různí, nemůžeme mít na věci úplně stejný názor. Je proto lepší se snažit o respekt k rozmanitosti života než přesvědčovat druhé o své pravdě.

Diskuse

Jak se u Vás pohřbívá? Jaká je smuteční barva?

Už Vám zemřel někdo, koho jste měli rádi?

Pokud ano, jak dlouho jste byli smutní? Co Vám pomohlo?

Jste v nějaké církvi?

Jak si představujete Boha? (dobrý, spravedlivý, všemocný, odpouštějící, přísný, trestající, mstivý apod.)

Přísloví

(Zkuste vysvětlit české přísloví.)

„Naděje umírá poslední.“

„Žádná smrt není zlá, když jí předchází dobrý život.“

Shrnutí a povzbuzení - co jsme se dnes naučili?

(Děti si podávají míč v kroužku a postupně říkají, na co si vzpomenou. Nějaké nové slovíčko? Nová informace? Nový zážitek?)

Co bude příště?

– sport

Rozloučení

10. lekce: SPORT

Pomůcky

Obrázky k příběhu: nekonečný, svíčková s knedlíky a brusinkovou omáčkou, vybalování věcí, překvapení, většina, vysvětlit, zlobit se, být sám, nerozumět.

Obrázky k informační části: olympiáda, paralympiáda, medaile a stupně vítězů, obrázek zimního sportu, letního sportu.

Prezence - samolepky za docházku

Přivítání + nácvik komunikace

(Děti se pozdraví a rovnou i rozloučí: „Ahoj Adélko, musím už jít, měj se pěkně.“, „Tak ahoj, uvidíme se zítra.“ apod.)

Příběh

poslech (+ kartičky s obrázky)

Dnes jedou Honzík, Lucinka a jejich rodiče konečně domů! Už se nemohou dočkat. Poslední cesta je skoro nekonečná, ale pak jsou konečně doma! Honzík s Lucinkou se po dlouhé době cítí, jako by tu nebyli dva roky, a ne dva měsíce. Líbí se jim všechno, zejména vítání s psem Alíkem nebere konce. K večeři si dají svíčkovou s knedlíky a brusinkovou omáčkou, které jim babička s dědou připravili, a rovnou při jídle sledují televizi. Výjimečně se nehádají o to, co se pustí za pořad, sledují s potěšením první pohádku, kterou jim maminka pustí. Pak se vykoupují ve své staré vaně, obléknou si pyžama, vyčistí si zuby a jdou do postele – cestování je strašně unavilo. Spí až do dopoledne, a pak je babička s dědou vezmou na hřiště, aby rodiče mohli v klidu vybalovat věci. Honzík si na sebe vezme tričko, které si přivezl z Moskvy. Sotva vběhnou na své oblíbené hřiště, čeká je další překvapení. Na trampolíně Honzík zahlédne Alexe! Běží za ním a hned začne povídat – že celé prázdniny cestoval, viděl spoustu zemí a teď je hrozně rád, že je doma. Alex mu zase řekl, že strávil celé prázdniny doma, na Ukrajině. Měl se fajn, ale teď už je zase rád, že je doma v Čechách. Honzík se ptá, jestli je tedy Alex doma tam, nebo tady? A Alex odpovídá, že sice trochu v obou zemích, ale více v ČR. Zpátky na Ukrajině se cítil také trochu jako cizinec, leccos se mu nelíbilo, něčemu nerozuměl, dost věcí se změnilo. Děti si povídají většinu času, Honzíkovi zajímá všechno. Říká Alexovi, že on by v cizině nechtěl žít napořád ani za nic. Ale Alex mu vysvětlil, že je to jiné – není to jako cestovat z místa na místo, on už v Čechách žije několik let, chodí tu do školy, mluví česky a cítí se vlastně víc jako Čech než Ukrajinec. Někdy se mu stýská, někdy se zlobí, někdy se cítí sám nebo všemu nerozumí, ale doma je tady. Po prázdninách nastupují oba kluci do stejné školy, určitě se budou vídat a kamarádit.

Jak to bylo?

porozumění, společné poskládání obrázků dle dějové linie

(Děti společně skládají obrázky k příběhu, přitom se snaží nahlas komentovat a opakovat, co se dělo. Pokud to nejde, komentuje nahlas lektorka a dětem pomáhá otázkami – může to být v případě potřeby i volba mezi dvěma nápadně odlišnými obrázky.)

Povídání, rozbor

- *Cítíte se více doma tady, nebo ve své původní zemi?*
- *Když jste na návštěvě ve své původní zemi, cítíte se tam také trochu jako cizinci, nebo spíše jako místní?*
- *Proč se Vaši rodiče rozhodli žít v ČR?*
- *Na co jste si zvykali špatně, a na co naopak hned?*
- *Stýská se Vám po Vaší zemi? Když ano, co děláte? (poslech písniček, pohádky a filmy v mateřštině, kamarádi stejné národnosti)*
- *Stýská se Vaším rodičům po Vaší zemi? Když ano, co dělají?*
- *Máte nějakého českého kamaráda? Pokud ano, jak jste se poznali?*

Hra kooperativní: VEŘEJNÁ POCHVALA

(Na jednotlivé papírky napíší všechny děti vždy z jedné strany jméno každého dítěte, a na druhou stranu anonymně něco pěkného, co si o něm myslí. Pak papírky vhodí do připravené nádoby. Lektorka je roztřídí podle jmen, nahlas přečte a předá dětem v obálce pro radost domů. Každé dítě má tedy pozitivní zpětnou vazbu od všech ostatních.)

Info - povídání k tématu

Abychom byli zdraví, nemuseli do nemocnice a žili dlouho, musíme se o sebe pěkně starat. To znamená zdravě jíst, pravidelně spát, mít dobrou náladu a také pravidelně sportovat. Sporty jsou různé – letní a zimní, s použitím nářadí nebo bez, individuální nebo týmové. Jednou za 4 roky se schází nejlepší sportovci z celého světa na olympiádě. Vítězové jednotlivých disciplín dostanou zlatou medaili, na stožár vytáhnou vlajku jejich země a zahrají hymnu jejich země. Existuje také olympiáda pro postižené sportovce – tzv. paralympiáda. Takoví sportovci si zaslouží velký obdiv a úctu, nejen za své sportovní výkony, ale také za optimismus a pozitivní přístup k životu, který ukazují navzdory problémům, omezením nebo i křivdám osudu, které zažívají.

Hra kompetitivní - KVÍZ

(Rozdělíme děti do dvou skupin, a ptáme se. Děti ze skupin se střídají, za správnou odpověď má skupina bod. Pokud jsou skupiny vyrovnané, vymýšlíme těžší otázky, až dokud jedna skupina nezíská převahu.)

Příklady otázek:

Jaké znáte letní sporty?

Jaké znáte zimní sporty?

Jaké jste vyzkoušeli sporty?

Kde se posledně konaly olympijské hry?

Sportujete pravidelně? Jak?

apod.

Příslloví

(Zkuste vysvětlit české přísloví.)

„Všechno zlé je pro něco dobré.“

„Koně můžeš přivést k vodě, ale napít se musí sám.“

Shrnutí a povzbuzení - co jsme se naučili?

(Děti si podávají míč v kroužku a postupně říkají, na co si vzpomenu. Nějaké nové slovíčko? Nová informace? Nový zážitek?)

Co bude příště?

Toto byla poslední lekce, další už nebude. Ani to není potřeba, protože všechno důležité už víte a umíte. Zbývá Vám popřát hodně síly, když budete unavení, hodně optimismu, když budete mrzutí nebo smutní, a dobré kamarády, kteří Vám pomůžou nebo poradí, když to budete potřebovat, stejně jako Vy jim. Ať se Vám líbí tam, kde žijete, a vždycky vidíte na lidech a situacích hlavně to dobré.

Rozloučení

(V kroužku pochválíme každé dítě za to, co se nám na něm líbí, a popřejeme mu něco pěkného do budoucna.)

3. SETKÁNÍ

Přivítání a představení

(v kruhu se všichni znovu představí a řeknou krátce něco o tom, jak se od posledního setkání měli. Jak se jim daří pečovat o svou duševní pohodu? Následně doplníme o otázku – jaké jsou Vaše přání a plány do blízké nebo i vzdálené budoucnosti?)

Praktické info 1: VZTAHY

(čteme pomalu, abychom poskytli možnost si vše v klidu představovat).

Většina našeho života se odehrává v různých vztazích mezi lidmi. Vztahy jsou různé – k rodičům, kamarádům, partnerovi nebo partnerce či k dětem. Vliv na nás mají ale i vztahy k šéfovi či šéfce, kolegům a kolegyním, klientům, doktorům, prodavačkám, děti pak třeba k učitelům, spolužákům atd. Některé vztahy jsou pozitivní a pěkné, přináší radost a umožňují volně dýchat. Jiné jsou problematické. Většina vztahů je ale smíšená, to znamená, že i když převládá to dobré, jsou i věci, které nám vadí.

Žádná vlastnost není univerzálně dobrá nebo špatná, stejný názor nebo čin vždy někdo pochválí a někdo odsoudí. To, co nám na druhých vadí, tedy nemusí být univerzálně špatné, možná to vadí jen někomu a jiným zase naopak – podle toho, jak jsme žili a jaké máme hodnoty a zážitky.

Abychom většinu našich vztahů prožívali pozitivně a byli tím pádem spokojeni, potřebujeme otevřenost a tolerantnost k rozdílům. Rozdíly nejsou jen mezi národnostmi, nebo muži a ženami, generacemi, bohatými a chudými, vzdělanými a nevzdělanými – rozdíly najdeme mezi libovolnými dvěma jedinci. Vždy může docházet k nedorozuměním na základě odlišných zájmů a očekávání. Kromě krátkého období zamilovanosti se ve většině vztahů projevuje i nespokojenost a konflikty. Chovejme se tedy i v momentech, kdy nám něco vadí, s respektem k druhým osobám. Nemusíme s nimi souhlasit, ale i tak zachovejme vždy, i v konfliktu, slušné chování – definujeme tím sami sebe jako slušné lidi.

Hra: KROKODÝLÍ ŘEKA

Milenci krásná Abigail a mužný Gregory žili ve městě, kterým protékala řeka plná krokodýlů. Abigail žila v levé části města, Gregory v pravé. Řeka se jednoho jarního dne rozvodnila, strhla most a znemožnila dopravu mezi oběma břehy. Každý z milenců byl uvězněn ve své části. Velká voda trvala dlouho a Abigail se čím dál víc stýskalo, a hledala, jak by mohla za svým milým vyrazit. Na divokou vodu se ale nikdo neodvažoval, jen starý, zkušený námořník Sindibád. Ten s převozem souhlasil pod podmínkou, že se s ním Abigail vyspí. Dívka byla v šoku a vyhledala pomoc přítele Ivana, kterému všechno pověděla. Ivan se však odmítl jakkoli vyjádřit či zapojit. Abigail se proto musela rozhodnout sama a Sindibádovu podmínku splnila. Na druhém břehu se konečně shledala s Gregorym, ale když mu řekla, jakou oběť musela podstoupit, zhrzený Gregory ji odsoudil a opustil. Zlomená Abigail pak potkala známého jménem Slag. Tomu vše vylíčila a Slag se rozzlobil, našel Gregoryho a surově ho zbil.

„Nyní každý chvíli přemýšlejte o tom, kdo z těchto 5 postav – Abigail, Gregory, Sindibád, Ivan a Slag – je podle Vašeho názoru nejčestnější, kdo nejméně a kdo je na 2., 3., a 4. místě. Napište si na papír pořadí – máte na to asi 5 minut.“

Poté vyzveme účastníky, aby se někdo pochlubil svým pořadím a obhájil proč. Postupně mluví každý, ostatní jej nechávají mluvit, mohou pak krátce reagovat. Můžeme okomentovat – vidíte, že jiní jsme vlastně všichni. Budme tedy otevření a trpěliví, ať máme šanci se pochopit a domluvit.

Nakonec se všichni pokusí shodnout na jednom pořadí, které by mohlo být akceptovatelné pro všechny, nebo alespoň na jedné pozici.

Praktické info 2: VÝCHOVA DĚTÍ

Protože Vy všichni jste rodiče dětí, které spolu navštěvují program pro děti Honzík na cestě kolem světa, rozhodli jsme se část této lekce věnovat výchově dětí. Ta je nesnadná i v běžném prostředí, Vy však své děti učíte o životě a vzděláváte coby první nebo druhou generaci cizinců – pokud zde plánujete zůstat natrvalo. První generace jsou Ti, kteří se narodili v jiné zemi, druhou generaci tvoří ty děti, které se cizincům narodily již v ČR. Vaše děti tedy budou vyrůstat pod vlivem místních kultur, a budou již více místní.

Naše děti jsou součástí naší identity a skoro vždy máme představy o tom, jaké bychom si přáli, aby byly. S kulturní jinakostí nebo bez, stejně se však všichni musíme smířit s tím, že naše děti se budou od našich očekávání lišit. Mějme v ně tedy důvěru, nic, co jsme do výchovy vložili, se neztratí. Přejme dětem prostor a svobodu, a budme jim oporou v jejich chybách a problémech – tak, jako bychom si přáli, aby okolí vnímalo naše chyby a problémy.

Diskuse

- Na jaké výchovné problémy narazíte?
- Co se s nimi dá dělat?
- Pozorujete na dětech nějaké známky české kultury?
- Líbí se Vám to, vadí Vám to, nebo máte smíšené pocity?
- Jací rodiče byste si přáli být?

Péče o sebe

– výchova je dlouhý proces a všichni v ní děláme dobrá rozhodnutí i chyby. Nemusíme se příliš trápit pocity viny za chyby, ani úzkostí o budoucnost svého dítěte či dětí. Důležité je, abychom my sami byli v klidu. Když budeme trpěliví vůči sobě a svým chybám, pak bude snadnější být trpělivými a laskavými rodiči i svým dětem, a respektovat fakt, že dítě zde přirozeně zapouští kořeny. Dobré vztahy a spokojenost potomků Vám bude odměnou.

Rozloučení (Poděkujeme za aktivní účast, a popřejeme každému jednotlivě něco pěkného).

Publikace vznikla za finanční podpory projektu KUPROG – programy na podporu rozvoje žáků č. CZ.07.4.68/0.0/0.0/16_037/0000321
ACADEMIA IREAS, o.p.s. | KUPROG

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – půl růstu ČR

